

Ανθρωποκεντρική Παιδεία στο Νεόκοσμο της Παγκοσμιοποίησης και της Κοινωνίας της Γνώσης, ή Προς ένα Προμηθεϊκό Ουμανισμό στη Νέα Κοσμόπολη

Περίληψη της ομιλίας του Καθ. Ανδρέα Μ. Καζαμία

Στο πρώτο μέρος αυτής της ομιλίας θα υποστηρίξουμε τη θέση ότι ο Νεόκοσμος της Παγκοσμιοποίησης και της Κοινωνίας της Γνώσης που ξετυλίγεται μπροστά μας, περικλείει ευκαιρίες αλλά και σοβαρούς κινδύνους. Για να συμμετάσχουν αποτελεσματικά στο διεθνή ανταγωνισμό που επιβάλλουν η Παγκοσμιοποίηση και η Κοινωνία της Γνώσης, στην «αγοραία» καπιταλιστική τους μορφή, τα Έθνη-Κράτη και η Ευρωπαϊκή Ένωση, καλούνται, αναγκάζονται μπορεί να πει κανείς να προσαρμόσουν την εκπαίδευση/ παιδεία στις απαιτήσεις του νέου αυτού κόσμου με μια «αγοραία» και εργαλειακή/ ινστρουμενταλιστική εκπαίδευση και τεχνογνωσία. Τέτοιου είδους εκπαίδευση μπορεί μεν να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη, σε ένα «πλούσιο βίο» και στο «ζην», περικλείει όμως σοβαρούς κινδύνους, όπως π.χ. : πρώτον, **ΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ** της συρρίκνωσης και την υποβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης προς όφελος της ιδιωτικής, τη συρρίκνωση του δημόσιου χώρου και της Δημοκρατίας, και την ενίσχυση ενός «κτητικού ατομικισμού» και ατομοκεντρικού καταναλωτισμού, και δεύτερον, και ιδιαίτερα σημαντικό για το σκοπό αυτής της ομιλίας, τον κίνδυνο της «θυσίας» της ΠΑΙΔΕΙΑΣ, με την ευρεία έννοια του όρου, και ιδιαίτερα της **Ανθρωπιστικής Παιδείας στο βωμό της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, και κατ' επέκταση τη διάβρωση του εξανθρωπιστικού ρόλου του σχολείου, της γνώσης και κατ' επέκταση, της δημοκρατικής κοινωνίας.** Για να χρησιμοποιήσουμε την περίφημη αλληγορία του Σπηλαίου του Πλάτωνα, ο νεόκοσμος Παγκοσμιοποίησης και της Κοινωνίας της Γνώσης τοποθετεί τον άνθρωπο σε μια «εικονική σπηλιά», όπου είναι αιχμάλωτος/ δέσμιος μιας «εικονικής/φαινομενικής πραγματικότητας», μιας κατάστασης «απαιδευσίας/ μη παιδείας», χωρίς «ανθρωπινότητα (humanitas)», χωρίς καλλιεργημένο «νοού» και «ψυχή».

Αν, όπως η Αντιγόνη του Σοφοκλέους εξύμνησε, ο άνθρωπος έχει τη δύναμη να νικήσει τα πάντα, εκτός το θάνατο, ή όπως ο Άμλετ του Σαίξπηρ «τι μεγαλοπρεπές, θεικό και τέλειο πλάσμα είναι ο άνθρωπος», τι θα μπορούσε ο σημερινός *homo sapiens* να κάνει για να καλλιεργήσει την «ανθρωπινότητα» (για να χρησιμοποιήσουμε τον όρο της διακεκριμένης Ελληνίστριας Martha

Nussbaum) στην απανθρωποποιημένη Κοινωνία της Γνώσης, τη Μετα-Ανθρώπινη, και κατά τον Άγγλο κοινωνιολόγο Frank Furedi, “Φιλιστεική Αυτοκρατορία»; **Στο δεύτερο μέρος** της ομιλίας , θα υποστηρίξουμε την αναγκαιότητα μιας διαφορετικής Κοινωνίας της Γνώσης από αυτή που προωθείται σήμερα, η οποία προχωρεί πέραν από την εκπαίδευση και την κατάρτιση, μια εκ νέου επινόηση της έννοιας «παιδεία», μια νέο-ουμανιστική παιδεία «πέραν από τη Κοινωνία της Γνώσης», ένα Προμηθεϊκό Ουμανισμό με κέντρο βάρους τις «ανθρωπιστικές σπουδές» και τις τέχνες.